

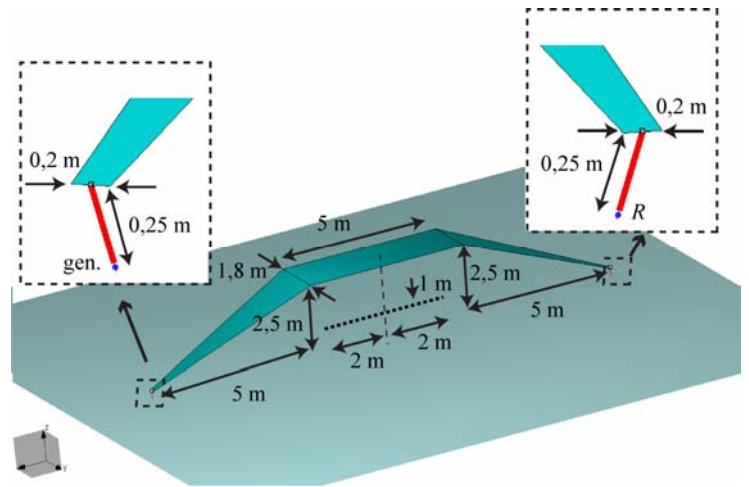
ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКЕ КОМПАТИБИЛНОСТИ

31. мај 2010.

Напомена. Испит траје 120 минута. Дозвољена је употреба литературе и рачунара. Коначне одговоре уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дате дијаграме или заокружити један од понуђених одговора. Попунити податке о кандидату у следећој табелици.

Подаци о кандидату		
Индекс година/број	Презиме и име	
/		
	Питање/Задатак	Укупно
	1.	2.

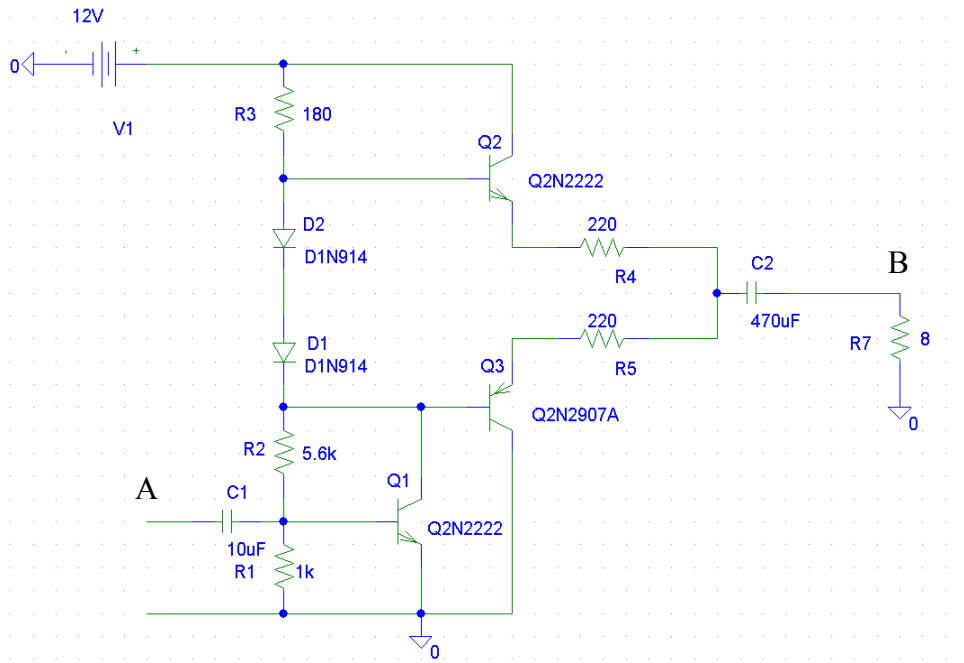
1. На слици 1 приказан је модел извора електричног поља који се користи за тестирање имуности аутомобила на ЕМ сметње. Проводници (2 жице и 3 плоче) од којих је направљен извор могу се сматрати савршено проводним. Радна учестаност је $f = 50 \text{ MHz}$. На једном крају извора налази се генератор, а други крај је затворен отпорником $R = 150 \Omega$. Испод структуре се налази земља, која се може моделовати као савршено проводна раван. У програмском пакету WIPL-D направити модел овог извора поља. Посматра се електрично поље на уздужној оси средишњег дела структуре (приказаној тачкицама на слици), на висини 1 m изнад земље и дужине 4 m у правцу структуре. (а) Скицирати ефективну вредност (блиског) електричног поља уколико је ефективна вредност емс побудног генератора 1 V. (б) Израчунати комплексну улазну импедансу и адмитансу коју „види“ генератор. (в) Одредити минималну ефективну емс напонског генератора тако да ефективна вредност електричног поља у свим посматраним тачкама буде већа или једнака од $E_{\min} = 100 \text{ V/m}$. (г) Израчунати средњу (активну) снагу генератора одређеног под (в).

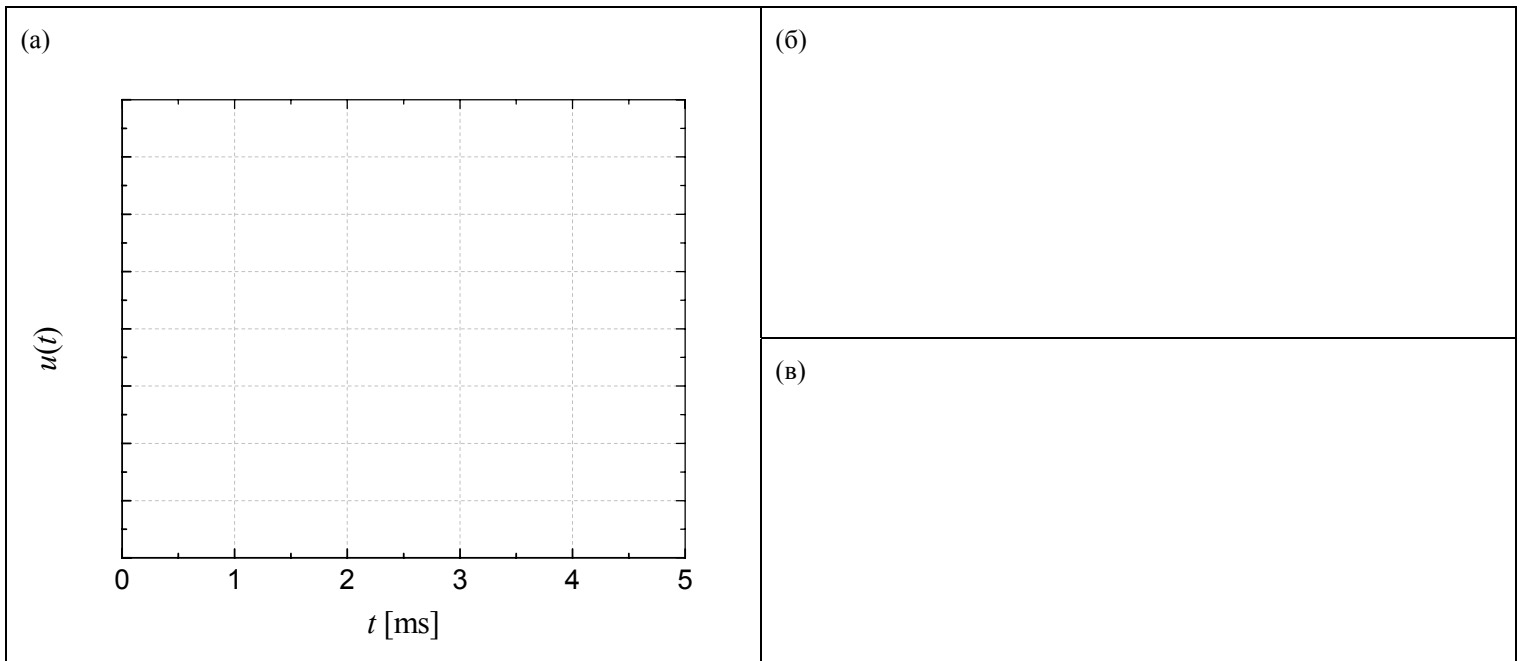
Слика 1.

<p>(а)</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg); margin-right: 10px;">$E \text{ [V/m]}$</div> </div> <p style="text-align: center; margin-top: 10px;">$x \text{ [m]}$</p>	<p>(б)</p> <hr/> <p>(в)</p> <hr/> <p>(г)</p>
---	--

2. На слици 2 приказана је шема једног аналогног појачавача. Улаз у појачавач је тачка А, а излаз тачка В. У програмском пакету рSpice направити модел овог појачавача. Елементи и вредности елемената појачавача дате су на слици. (а) На улазу појачавача довести простопериодичан напон амплитуде $U_{in\ max} = 10\ mV$, учестаности $f = 1\ kHz$ и унутрашње отпорности $R_g = 4\ \Omega$. Израчунати и скицирати напон на улазу и на излазу у интервалу $0 \leq t \leq 5\ ms$. (б) Услед електростатичког пражњења у околини појачавача, на улазу појачавача индукује се сметња која се може моделовати експоненцијалним напонским генератором (елемент VEXP), унутрашње отпорности $R_g = 4\ \Omega$, минималне вредности напона $0\ V$, временске константе успона $\tau_1 = 1\ ns$ и временске константе пада напона $\tau_2 = 100\ ns$. Почетак импулса поставити у тренутак $t_0 = 50\ ns$, а успон импулса је трајања $t = 10\ ns$. Максимална допуштена струја колектора сваког од ових транзистора је $I_{c\ max} = 5\ A$. Израчунавањем струја колектора у интервалу $0 \leq t \leq 100\ ns$ одредити максималну вредност напона индуковане сметње тако да струје колектора свих транзистора буду у дозвољеним границама. (в) Уколико појачавач мора да ради и у окружењу у којем се појављују веће индуковане сметње од прорачунатих под (б), предложити једно решење за заштиту појачавача.

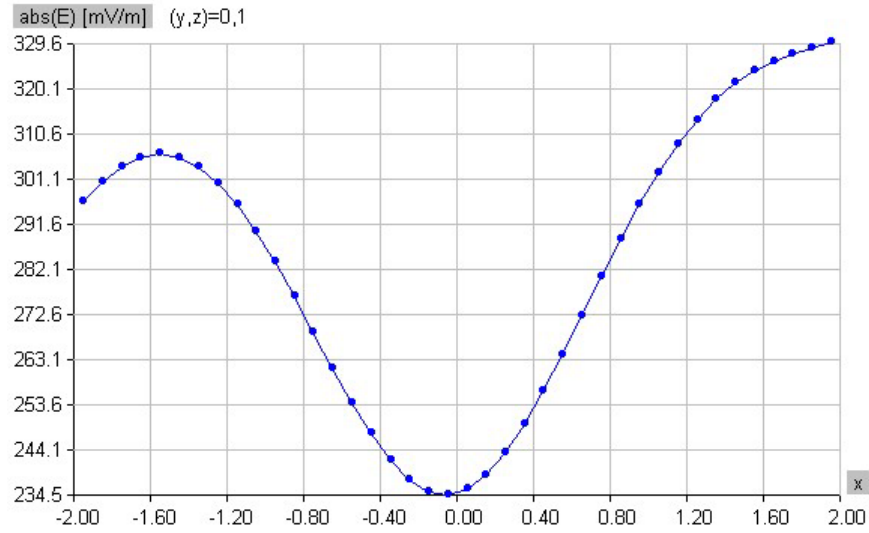
Слика 2.

РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКЕ КОМПАТИБИЛНОСТИ ОДРЖАНОГ 31. МАЈА 2010.

Решење

1. (a)

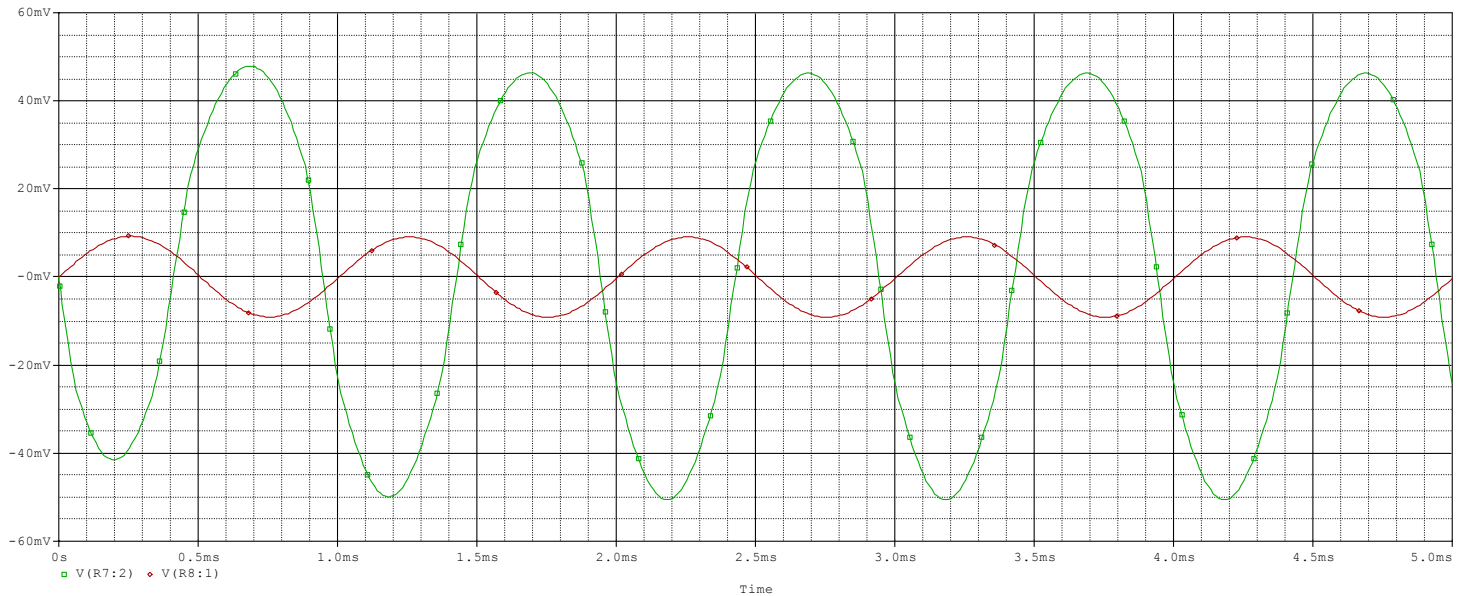

(б) $\underline{Y} \approx (6,5 - j0,4) \text{ mS}$, $\underline{Z} \approx (154 + j11) \Omega$.

(в) Минимална ефективна емс генератора је $U_{\min} \approx 450 \text{ V}$.

(г) Средња (активна) снага генератора у случају под (в) је $P = GU^2 \approx 1,3 \text{ kW}$.

2. (a)

(б) Максимална вредност индукованог напона сметње је $U_{\max} \approx 39 \text{ kV}$.

(в) На улаз појачавача потребно је поставити ЕМІ филтар.